
OPISI SVETNIKOV

V DRAVELJSKIH JASLICAH

»LUČ SVETA, SOL ZEMLJE«

BOŽIČ 2002

PROSIMO, DA TO KNJIŽICO PUSTITE OB JASLICAH

Besedilo te knjižice lahko dobite na spletnih straneh župnije, kjer si boste lahko ogledali tudi fotografije s prizori iz draveljskih jaslic zadnjih let.

<http://zupnije.rkc.si/lj-dravlje/>

Viri:

Dr. Maks Miklavčič in Jože Dolenc: *Leto svetnikov*. Zadruga katoliških duhovnikov, Ljubljana, 1968.

Vera Schauber in Michael Schindler: *Svetniki in godovni zavetniki za vsak dan v leto*. Založba Mladinska knjiga, Ljubljana, 1995.

Silvester Čuk: *Svetnik za vsak dan*. Ognjišče, Koper, 1999.

Anđelko Badurina (ur.): *Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva*. Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1990.

Kazalo

APOSTOLI

1. Andrej
2. Filip
3. Jakob mlajši
4. Jakob starejši
5. Janez
6. Jernej
7. Juda Tadej
8. Matej
9. Matija
10. Peter
11. Simon Gorečnik
12. Tomaž

DRUGI SVETNIKI IN SVETNICE

13. Aleš	42. Jurij
14. Alojzij	43. Klara
15. Ana in Joahim	44. Klemen Marija Dvoržak
16. Angela Merici	45. Krištof
17. Anton Padovanski	46. Lovrenc
18. Anton Puščavnik	47. Lucija
19. Avguštin	48. Lucija (fatimska) (glej 28)
20. Barbara	49. Luka
21. Benedikt	50. Maksimiljan Kolbe
22. Bernardka	51. Mala Terezija
23. Bonifacij, Pankracij in Servacij	52. Marko
24. Boštjan	53. Martin
25. Ciril in Metod	54. Matej (glej 8)
26. Dominik Savio	55. Mati Terezija
27. Florijan	56. Matija (glej 9)
28. Frančišek, Jacinta in Lucija	57. Mihael
29. Frančišek Asiški	58. Miklavž
30. Gabriel	59. Monika
31. Gregor	60. Pankracij (glej 23)
32. Ignacij Lojolski	61. Pavel
33. Izidor	62. Pij
34. Jacinta (glej 28)	63. Rafael
35. Janez (glej 5)	64. Rok
36. Janez (don) Bosko	65. Servacij (glej 23)
37. Janez Nepomuk	66. Slomšek, Anton Martin
38. Janez Vianney	67. Valentin
39. Janez Zlatousti	68. Velika Terezija
40. Joahim (glej 15)	69. Vid
41. Jožef Kupertinski	70. Zofija (Zofka)

APOSTOLI

1. Sv. Andrej, apostol

Andrej je bil doma iz Betsajde ob Genezareškem jezeru. Z bratom Simonom (Petrom) sta bila ribiča. Andrej je bil najprej učenec Janeza Krstnika, kasneje pa je postal prvi z imenom omenjeni Jezusov apostol. K Jezusu je pripeljal tudi brata Simona. Njima je Jezus rekel: »*Hodita za menoj! Naredil vaju bom za ribiča ljudi.*« Po Jezusovem naročilu se je Andrej odpravil na misijonsko potovanje okoli Črnega morja in v Grčijo. Prišel naj bi celo do Kurdistanu in Gruzije. Nazadnje je verjetno živel v Patrasu v Grčiji, kjer ga je dal rimski prokonzul zapreti, ker ni hotel darovati poganskim bogovom. 30. novembra (na ta dan praznujemo tudi njegov god) leta 60 ali 62 so ga usmrtili na poševnem križu, ki se od takrat imenuje Andrejev križ.

Sv. Andrej je zavetnik večih držav (Škotske, Rusije, Španije, Grčije) in mest, ribičev, mesarjev, rudarjev, trgovcev, proti bolečinam v grlu, krčem in proti rdečici. Na slikah je upodobljen kot mučenec na poševnem križu, lahko pa tudi s knjigo, križem ter priborom za ribolov.

2. in 3. Filip in Jakob mlajši, apostola

Filip je bil ribič v Betsajdi ob Genezareškem jezeru. Jezus ga je tam srečal, ko je bil na poti v Galilejo in ga poklical za apostola. Po Jezusovem vstajenju je evangelij najprej oznanjal v svoji domovini, potem pa v Frigiji v Mali Aziji. Umrl je kot mučenec okoli leta 80. Po legendi je bil križan in kamnan. Sv. Filipa upodablajo s križem v obliki črke T.

Tudi Jakoba je za apostola poklical sam Jezus. Deloval naj bi v Palestini, kjer naj bi bil »škof« jeruzalemske cerkve. Umrl je mučeniške smrti. Upodablajo ga s sekiro ali suknjarskim kolom. Skupaj s svetim Filipom je zavetnik mlinarjev, paštetarjev, strojarjev, slaščičarjev, klobučarjev in suknjarjev.

Apostola Filip in Jakob mlajši godujeta 3. maja.

4. Sv. Jakob Starejši, apostol

Bil je sin Zebedeja in Marije Salome ter brat apostola Janeza. Skupaj z njim in sv. Petrom je bil med najljubšimi Kristusovimi učenci (prisoten od Jezusovem spreminjenju na Gori). Po Jezusovem vnebohodu je oznanjal evangelij v Jeruzalemu in Samariji. Bil naj bi prvi mučenec med apostoli (leta 44). Po drugem izročilu pa naj bi šel misijonarit v Španijo, kjer je po njem imenovano mesto Santiago de Compostela, v katerem mu je posvečena tudi mogočna romarska cerkev.

Sv. Jakoba so na slikah nekoč upodabljali kot apostola s knjigo, pozneje pa tudi kot romarja s popotno palico, s školjko, torbo in klobukom. Včasih so dodana tudi znamenja mučeništva. Je zavetnik Španije, vojakov, delavcev, romarjev in priprošnjik za lepo vreme in dobro letino. Njegov god praznujemo 25. julija.

5. Sv. Janez, apostol in evangelist

Sv. Janez je bil apostol in evangelist. Doma je bil iz Betsajde. Njegov brat je bil apostol Jakob Starejši. Preden je bil poklican v apostolsko družbo, je bil ribič. Janez je bil eden najljubših Jezusovih učencev. V evangeliju piše, da je Janez nežno ljubil svojega Gospoda, enako je Jezus čutil do Janeza. Bil je edini, ki v trpljenju ni zapustil svojega Učenika, edini od apostolov, ki je stal pod križem, na katerem je umrl Jezus. Njemu je Jezus pred smrtjo zaupal svojo mater Marijo, njej pa izročil Janeza kot sina. Okoli leta 69 je prišel v Efez in od tam vodil Cerkve, ki jih prej ustanovil. Bil je tudi preganjan in čudežno rešen, nakar naj bi ga poganski vladar pregnal na otok Patmos, kjer je napisal znamenito »Razodetje«. Ko je umrl njegov preganjalec, se je vrnil v Efez in tam napisal svoj evangelij. Obstajajo tudi dokazi, da je pri njem živela Marija, Jezusova mati. Janez je edini apostol, ki ni umrl mučeniške smrti. Umrl je v visoki starosti okoli leta 101 v Efezu. Tam blizu naj bi bil tudi pokopan.

God sv. Janeza je 27. decembra. Simbol sv. Janeza je orel. Na slikah pa ga, razen z orlom, upodablajo še z knjigo in peresom. Je zavetnik prijateljstva, teologov, uradnikov, notarjev, kiparjev in še številnih drugih poklicev. Sv. Janez je priprošnjik proti opeklina, epilepsiji, proti toči ter za dobro žetev.

6. Sv. Jernej, apostol

Jernej (Natanael, Bartolomej) je bil doma v Kani Galilejski. K Jezusu ga je pripeljal apostol Filip. Pri sprejemu Jerneja med apostole je Jezus dejal: »Glej, pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.« Po Kristusovem vstajenju je odšel kot potujoči pridigar v Armenijo, Indijo ter Mezopotamijo in tam oznanjal evangelij. Imel je sposobnosti zdravljenja bolnikov, predvsem obsedenih, kar je vzbudilo sovraštvo poganskih duhovnikov. Dosegli so njegovo obsodbo na smrt. Pri živem telesu so z njega potegnili kožo in ga križali. Umrl naj bi okoli leta 50.

Sv. Jernej velja med učenci za najbolj vedrega in veselega, ki je znal spraviti apostolski zbor, z Jezusom na čelu, v dobro voljo, kadar so bili potrti in utrujeni in niso imeli kam položiti glave. Ko je Jezus pri zadnji večerji apostolom razkril, da ga bo eden od njih izdal, prav gotovo ni nihče pomislil na Jerneja.

Sv. Jernej je največkrat upodobljen z nožem in s svojo odrto kožo čez roko ali pa z apostolskimi znamenji knjigo in svitkom. Je zavetnik rudarjev, mesarjev, krojačev, kmetov, pekov, pastirjev, proti živčnim ter kožnim boleznim. God sv. Jerneja praznujemo 24. avgusta .

7. Sv. Juda Tadej, apostol

Spada med manj znane apostole. Skupaj s Simonom Gorečnikom, naj bi deloval v Siriji, Mezopotamiji in Perziji, kjer naj bi ga neki magi potolkli s kiji. Relikvije sv. Juda Tadeja so shranjene v cerkvi sv. Petra v Rimu. Velja za priprošnjika v sili in breuzpnih zadevah. Skoraj v vsaki naši župniji je njegova slika, ob njej pa posebej njemu posvečena molitev. Upodablajo ga s helebardo, kijem in knjigo (simbol apostolov). Goduje 28. oktobra.

8. Sv. Matej (Matevž), apostol in evangelist

Sv. Matej je bil pobiralec cestnine pri Kafarnaumu ob Genezareškem jezeru. Nekega dne ga je Jezus videl pri delu in mu rekel: »Hodi za menoj!«. Matej je zapustil mitnico in šel za Gospodom. Po Jezusovem vnebohodu naj bi zapustil Palestino in šel oznanjevat evangelij v Egipt in Etiopijo. Umrli naj bi mučeniške smrti.

Sv. Matej pa je tudi eden od štirih evagelistov. Svoj evangelij je napisal, preden je zapustil Palestino. V njem je opisal predvsem Jezusove besede in dejanja.

Sv. Matej je kot bivši cestninar največkrat upodobljen z mošnjo za denar, kot evangelist pa z angelom. Je zavetnik poklicev, ki imajo opravka z denarjem. Njegov god je 21. septembra.

9. Sv. Matija

Matija so apostoli po Jezusovem vnebohodu izbrali kot dvanajstega apostola namesto odpadlega izdajalca Juda Iškarijota. Izbran je bil z žrebom. Matija je najprej misijonaril po Judeji, nato pa je odšel med pogane v Etiopijo, kjer je goreče razlagal božjo besedo in krščeval. Umrli je okoli leta 63 kot mučenec.

Sv. Matija upodablja s simboli apostola (knjiga, svitek) ter orodji za mučenje (meč, sulica, kij). Je zavetnik proti različnim boleznim (oslovski kašelj, črne koze) in zavetnik gradbenih obrtnikov, mesarjev, kovačev, krojačev ter mladih ob začetku šolanja.

Sv. Matija goduje 24. februarja, ko se zima že počasi poslavlja, zato velja, da »*Matija led razbija, če ga ni, ga pa nar'di*«

10. Sv. Peter, apostol, prvi papež

Sv. Peter, ki se je prvotno imenoval Simon je bil ribič ob Genezareškem jezeru. Skupaj z bratom Andrejem je šel k Jezusu. Jezus je oba poklical za apostola in rekel Simonu: »Ti si Peter Skala in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev.« S temi besedami je Peter postal najvišji poglavar Cerkve in prvi papež. Najprej je deloval v Antiohiji in Mali Aziji, pozneje pa v Rimu. Povsod je bil navdušen oznanjevalec evangelija. Cesar Neron pa ga je obsodil na smrt s križanjem. Na Petrovo prošnjo so ga križali z glavo navzdol, ker se ni smatral za vrednega, da bi umrl kot Kristus. To je bilo leta 64 (ali 67).

Sv. Peter je zavetnik papežev ter ljudi številnih poklicev, tudi urarjev, brodolomcev, ribičev, ladjarjev, spokornikov in spovedancev. Skupaj z apostolom Pavlom goduje 29. junija. Upodablja ga kot apostola in papeža s ključi, knjigo, svitkom, palico, ribo, križem, pa tudi s petelinom. Pogosto je prikazano tudi njegovo križanje z glavo navzdol.

11. Sv. Simon Gorečnik, apostol

Preden je Jezus poklical Simona k sebi, je bil pripadnik verske skupnosti zelotov. Odtod vzdevek »Zelot« (Gorečnik). Imenujejo ga tudi »Kananejec«, zaradi tega v legendah nastopa tudi kot ženin iz Kane. Simon je misijonaril med Judi in umrl mučeniške smrti in sicer naj bi ga

obglavili oz. razžagali. Po drugem izročilu pa naj bi evangelij oznanjal skupaj z apostolom Judo Tadejem in bil umorjen skupaj z njim.

Je zavetnik gozdnih delavcev, usnjarjev in tkalcev. Vedno je upodobljen z mučilnim orodjem, ali z žago, sekiro in kijem. Ob sebi ima navadno knjigo, včasih tudi križ. Običajno je upodobljen skupaj s apostolom Judom, ker naj bi skupaj delovala. Njegov god je 28. oktobra.

12. Sv. Tomaž, apostol

Apostol Tomaž je bil ribič, preden je bil poklican za apostola. Kljub njegovemu gorečemu pričevanju za Kristusa, saj je na misijonski poti po Indiji bil umorjen, je, žal, najbolj znan kot »neverni Tomaž« in sicer zato, ker drugim apostolom ni verjel, da je Jezus res vstal od mrtvih. Ni ga bilo zraven, ko se je Jezus na večer po svojem vstajenju prikazal apostolom. Šele, ko ga je Jezus nekaj dni pozneje, ko se je spet prikazal, povabil, naj se dotakne njegovih ran, je Tomaž na kolenih zaklical: »Moj Gospod in moj Bog!«. Sv. Tomaž je zavetnik arhitektov, gradbenikov, tesarjev, kamnosekov in teologov. Upodablja ga s kotnikom (vinkel), ker naj bi bil graditelj pri kralju Gandafarju v Indiji. God sv. Tomaža je 3. julija.

DRUGI SVETNIKI IN SVETNICE

13. Sv. Aleš

Sv. Aleš, imenovani tudi skrivni spokornik, je po stari legendi na poročni dan zapustil mlado ženo in starše in se 17 let potikal kot berač po Siriji in Mezopotamiji. Potem se je ves spremenjen vrnil domov v Rim, kjer so ga v očetovi hiši kot berača iz usmiljenja sprejeli na prenočišče, ne da bi ga prepoznali. Tudi on se ni dal prepoznati. Odslej je imel bivališče na pogradu pod domačimi stopnicami, kjer ga je še domača služinčad zasmehovala. Tako naj bi živel še 17 let in leta 417 umrl. Šele ob njegovi smrti se je razodelo, kdo je bil v resnici berač pod stopnicami. Aleševa zgodba vsebuje globokoumno resnico, da se človek po dolgih blodnjah vrne domov notranje spremenjen in kot zmagovalec nad samim seboj.

God sv. Aleša je 17. julija. Je zavetnik beračev, klošarjev in popotnikov. Znan je tudi kot varuh proti potresu. Slikarji ga upodablja ležečega pod stopnicami ali pod balkonom. Čeprav je pri nas njegovo krstno ime dokaj pogosto, nima sv. Aleš v Sloveniji nobene cerkve.

14. Sv. Alojzij, zavetnik mladine

Rodil se je leta 1568 v Italiji uglednim in pobožnim staršem. Oče, ki je bil v vojaški službi, je želel, da bi tudi Alojzij šel po njegovi poti in imel visoke službe na vladarskih dvorih. Vendar je mladega fanta bolj prevzela duhovnost. Pred Marijino podobo je naredil zaobljubo čistosti za vse življenje, po prejemu prvega sveta obhajila pa si je postavil za središče življenja evharističnega Zveličarja. Sedemnajstleten je vstopil v jezuitski noviciat. Kot redovnik se je telesno mrtvil in pokoril, njegove misli pa se niso mogle odtrgati od Boga. Bil je ponižen. Pometal je hišo, za reveže nabiral miloščino in učil otroke. Vpisal se je tudi v bogoslovje,

vendar ga ni dokončal. Ko je pomagal kužnim bolnikom, je tudi sam zbolel in 21. junija (njegov god) leta 1591 umrl, star 23 let.

Sv. Alojzij je bil angel čistosti in zgled mladeniške svetosti brez primere. Za svetnika je bil razglašen leta 1726, tri leta pozneje pa za zavetnika mladine. Slikarji ga upodabljajo kot bogoslovca v koretlju, ki kleči pred razpelom. Njegovo ime nosi zelo veliko Slovencev.

15. Sv. Ana in Joahim

Sv. Ana in Joahim sta bila Marijina starša. Oba sta bila Davidovega rodu. Svojega otroka, Marijo, sta dobila na stara leta. Ker sta jo zaobljubila Bogu, sta jo po treh letih izročila varstvu duhovnikov v svetišču. Ko so se za Marijo zaprla vrata svetišča, je bilo življenje njenih staršev dopolnjeno. Cerkev in verniki pa so njuno ime povzdignili v nesmrtnost. Sv. Ana je postala simbol materinstva, zavetnica mater in priprošnjica ženam, ki si želijo otrok. Sv. Joahim pa je vzor očetovstva. Njun god praznujemo 26. julija.

Sv. Ano največkrat vidimo na slikah, kako razlaga Mariji sveto pismo. Ana je priljubljeno žensko ime po vsem svetu. Na Slovenskem ji je njej posvečenih več kot sedemdeset cerkva.

16. Sv. Angela Merici

Angela Merici je ustanoviteljica Družbe uršulink, ki je nastala iz potrebe po duhovni prenovi v času moralnega razsula v posvetnem in cerkvenem življenju v času, ko so v Italiji vladali Borgijci. Rodila se je leta 1474 ob Gardskem jezeru v Italiji, delovala pa je največ v Brescii, ki so jo tedaj imenovali tudi »mali Rim«. Posvetila se je delom usmiljenja in pomoči neozdravljivo bolnim ter vzgoji mladine. Iz tega se je razvila dejavnost uršulink, ki še danes v službi Cerkve delajo v bolnicah, šolah in drugod, kjer potrebujejo njihovo požrtvovalnost.

Angela je bila razglašena za svetnico leta 1807, njen god pa praznujemo 27. januarja.

17. Sv. Anton Padovanski

Sv. Anton Padovanski se je rodil v Lizboni na Portugalskem in se v samostanskih šolah najprej naučil več jezikov, nato pa globoko proučeval Sveto pismo. Kot duhovnik je deloval v Coimbri, kjer se je srečal s petimi frančiškani, ki so kasneje umrli mučeniške smrti. To ga je tako pretreslo, da se je pridružil frančiškanom in misijonaril v različnih krajih Italije, kjer se je v Assisiju srečal tudi s sv. Frančiškom Asiškim; ta ga je imenoval za prvega profesorja teologije v svojem redu. Apostolska pot ga je vodila tudi v Francijo, kjer je napisal svoje »nedeljske govore«. Leta 1230 si je za stalno bivališče izbral Padovo, kjer je v cerkvi sv. Marije uvedel vsakodnevne postne (spokorniške) pridige ter napisal slavne govore za svetniške praznike.

Tako kot sv. Frančiška je tudi sv. Antona odlikovala globoka ljubezen do Križanega in Marije. V svojih pridigah je često grajal tudi napake duhovnikov in škofov, kadar so bili navzoči. Spovedoval je včasih cel dan, ne da bi kaj zaužil. Po pričevanju sodobnikov je imel tudi dar bilokacije (pojavaljanja na več mestih hkrati).

Sv. Anton je med najbolj priljubljenimi svetniškimi zavetniki in nebeškimi priprošnjiki v zahodnem krščanstvu. Kadar Italijani rečejo "Il santo" (svetnik), s tem mislijo sv. Antona Padovanskega. Po pričevanju njegovih častilcev zanesljivo pomaga tistim, ki bi radi našli izgubljeno. Njegov god je 13. junija. Največkrat je upodobljen kot mlad frančiškan z Jezuškom v rokah (pa tudi s knjigo, hostijo in križem). Slovenske narodne pesmi pojejo, kako je pridigal ribam, ki so držale glave iz vode, da bi ga poslušale.

18. Sv. Anton Puščavnik

Živel je v osrednjem Egiptu ob koncu 3. in v začetku 4. stoletja. Od staršev je prejel tako globoko krščansko vero, da je ves živel za Boga. Svet je bil zanj le priča božje veličine in dobrote. Ko so mu umrli starši, je poskrbel za sestro, zemljišča podaril sosedom, drugo imetje pa razdelil ubogim. Potem je odšel v puščavo, kjer se je posvetil molitvi in premišljevanju ter živel od tega, kar mu je nudila egiptovska zemlja. Kot puščavnik je dozorel v vodnika bogoljubnih duš. Mnogi so ga prosili duhovne pomoči. K njemu so prihajali zbegani, žalostni in grešniki. Vsem je delil duhovne darove in z njimi molil. Rad jim je govoril o božji ljubezni. Na prošnjo sv. Atanzija je trikrat zapustil puščavo in odšel v mestni hrup, med drugim tudi v Aleksandrijo, kjer je branil pravo vero zoper arijance in se boril za čistost verskega nauka. Na stara leta se je umaknil na težko dostopno gorsko polico.

V ljudskem mnenju je sv. Anton kot čudodelnik zaslovel že za časa življenja še bolj pa po smrti. Ustanavljala so se različna dobrodelna društva, ki so skrbela za reveže. Tem družbam so ljudje zelo radi dajali različne darove, med drugimi tudi prašičke. Ljudje, ki so te darove zbirali, so hodili okoli z zvoncem in palico v obliki črke T, prašiče pa jim je bilo dovoljeno gnati tudi po tistih mestnih ulicah, kjer je bilo to sicer prepovedano. Sv. Anton je zato največkrat upodobljen s prašičem, zvoncem in palico. Je zavetnik živinorejcev, pastirjev, mesarjev in številnih drugih poklicev. Na njegov god, 17. januarja, so vezani številni ljudski običaji, povezani s čaščenjem sv. Antona.

19. Sv. Avguštin

Sv. Avguštin je bil škof in cerkveni učitelj, rojen leta 354 v Numidiji, današnji Alžiriji. Oče je bil pogan, mati (sv. Monika) pa katoličanka. Mladi Avguštin je bil zelo nadarjen. Dosegel je izobrazbo profesorja retorike. Mladost je preživel v razuzdanosti in častihlepju. Mati pa je zanj stalno molila in ga spremljala. Ko je bil star 33 let, so bile materine molitve k Bogu uslišane in Avguštin se je spreobrnil v krščansko vero in se dal krstiti. Postal je drug človek in spoznal, da je prava resnica v katoliški veri. Posvečen je bil v duhovnika in pozneje v škofa. Bil je odličen pridigar in pisec številnih knjig in spisov, v katerih je utemeljeval pravovernost katoliške cerkve in razlagal katoliški nauk. Najbolj znane so njegove »Izpovedi« in »O božjem občestvu«. God sv. Avguština je na dan njegove smrti, to je 28. avgusta. Je zavetnik teologov, tiskarjev in pivovarjev. Največkrat je upodobljen v škofovskem oblačilu kot učenjak (knjiga, pero za pisanje), tudi z modelom cerkve ali pa z gorečim in prebodenim srcem.

20. Sv. Barbara

Doma je bila v Nikomediji v Mali Aziji. Bila je hči kralja Dioskura. Živela je v drugi polovici 3. stol. Bila je zelo lepa, zato jo je oče, ker se je bal zanjo, zaprl v stolp z dvema oknom. Barbara,

pa si je poučena v krščanski veri, v znamenje troedinega Boga, naredila še tretje okno in nanj postavila križ. Ko je oče to opazil, je zahteval, naj daruje malikom in se poroči s poganskim kraljevičem. Barbara pa se ni uklonila očetu. Ta je bil zato tako razjarjen, da ji je sam odsekal glavo. Legenda pravi, da ga je takoj zatem ubila strela z neba. Legenda nadalje pravi, da so angeli krepčali Barbaro, ko je bila v ječi. Zato jo nekateri slikarji upodabljajo s kelihom in hostijo kot simboli nebeške hrane, drugi pa s stolpom.

Sv. Barbaro so si izbrali za svojo zavetnico predvsem rudarji. Njen god je 4. decembra.

21. Sv. Benedikt, oče zahodnega menišтва

Benedikt se je rodil v 5. stoletju v Nursiji (Umbrija) , bogatim staršem, ki so ga poslali na študij v Rim. Njegovemu krščanskemu značaju ni odgovarjala nemoralnost tamkajšnje družbe, zato se je umaknil v »božjo šolo« v samotno votlino v dolini Aniene. K njemu so se zatekali ljudje v duševnih stiskah in on je zastonj dajal drugim, kar je po božji dobroti zastonj dobil. Pridružili so se mu novi učenci in z njimi se je naselil na griču južno od Rima (sedanji Monte Cassino) v opuščeni trdnjavi, ki so jo predelali v samostan. Tu je napisal svoje vodilo *Regula Benedicti*, ki je postalo temelj vseh zahodnih benediktinskih samostanov. Za benediktince je značilno delo in molitev. Zaupano jim je bilo prepisovanje knjig in ustanavljanje knjižnic. Papež Gregor Veliki pa jim je naložil tudi dolžnost misijonarjenja.

Sv. Benedikta upodabljajo v redovni obleki z opatsko palico in knjigo v roki. Priporočajo se mu šolarji, v ljudski veri pa je tudi pomočnik zoper zastrupitev in čarovništvo. Goduje 11. julija.

22. Sv. Bernardka, vidkinja, redovnica

Rodila se je 17. februarja 1844 v Lurdu v Franciji. Starši so bili revni mlinarji, zato je odraščala v veliki revščini in slabem zdravju. Odlikovala pa jo je posebna pobožnost. Ko je bila stara 14 let, se ji je 11. februarja 1858 v skalni votlini Massabiele prikazala Marija z rožnim vencem v rokah. Potem se ji je prikazala še sedemnajstkrat. Marija je Bernardki naročila naj ob votlini zgradijo cerkev. Tam je povsem na novo začel teči studenec z zdravilno vodo. Voda iz tega studenca je potem ozdravila številne tudi neozdravljive bolnike. Ob nekem videnju Marije, ko jo je Bernardka vprašala, kdo je in kako ji je ime, je Marija rekla: »*Jaz sem Brezmadežno Spočetje.*« Po čudežih, ki so se začeli tu dogajati, je postal Lurd najbolj znana Marijina božja pot na svetu. Zadnjič se je Marija prikazala Bernardki 16. julija 1858. Po tem je Bernardka odšla v samostan usmiljenih in šolskih sester. Tu se je posvečala negi bolnikov, pri sestrah pa ni imela pravega razumevanja za svoje slabo zdravje in bolečine. Umrla je 16. aprila 1879. Leta 1933 je bila razglašena za svetnico. Njeno truplo je še danes nestrohnjeno.

God sv. Bernardke praznujemo 18. februarja. Upodabljajo jo vedno v lurški votlini, pred njo pa je Božja Mati Marija.

23. Sv. Bonifacij, Sv. Pankracij in Sv. Servacij

Ti trije rimski svetniki iz konca tretjega in začetka četrtega stoletja so po ljudskem izročilu »ledeni možje«. Ko minejo njihovi godovi, 12., 13. in 14. maja, je namreč mimo nevarnost pozebe.

Sv. Pankracij je po zgodnji smrti staršev prišel s stricem iz Male Azije v Rim, kjer je spoznal preganjane kristjane. Pridružil se jim je in zanje porabil vse svoje premoženje. Ker je kljub grožnjam vztrajal v veri v Kristusa, je bil obsojen in, komaj štirinajstleten, obglavljen z mečem. Zato ga upodabljajo kot rimskega mladeniča z mečem in mučeniško krono ali s palmo in krono v roki. Časte ga kot patrona prvoobhajancev in kot zavetnika pred krivim pričevanjem.

Sv. Servacij je bil doma v Armeniji. Po burni mladosti in šolanju je romal v Sveto deželo (Palestino) in se zatem dal posvetiti v duhovnika ter šel misijonarit po svetu. Večino življenja je preživel v Belgiji, kjer je umrl kot škof v Maastrichtu. Po legendi pozimi njegovega groba nikoli ni pokrila sneg, četudi ga je bilo veliko povsod okoli. To naj bi bil dokaz njegove svetosti in zato so nad njegovim grobom sezidali cerkev. Sv. Servacija upodabljajo s škofovsko palico, z naočniki in ključi. Na nekaterih slikah je upodobljen kot romar, ki spi v sončni pripeki, orel pa ga z razpetimi krili varuje pred sončnimi žarki in ga s prhutanjem hladi. Časte ga kot zavetnika proti pezebi, mišim in podganam zoper revmatizem in strah pred smrtjo ter za srečo in uspeh.

Sv. Bonifacij, tretji med ledenimi svetniki, je po poročilu umrl mučeniške smrti v Tarzu, sicer pa ni natančnejših podatkov o njegovi osebnosti.

24. Sv. Boštjan

Sv.Boštjan (Sebastijan) je bil oficir cesarske straže v Rimu. Bil je zelo pravičen in vzoren vojak, pa tudi globoko veren kristjan. Pomagal je mnogim preganjanim kristjanom in osrčeval tiste, ki jim je zaradi trpljenja pešala vera v Boga. Ko je cesar zvedel, da je Boštjan kristjan, ga je obsodil na smrt in sicer tako, da so ga privezali k drevesu in so vojaki vanj streljali s puščicami. Ko so mislili, da je že mrtev, so odšli. Na pol mrtvega ga je v svojo hišo odnesla vdova Irena in zanj skrbela, dokler ni okreval. Potem je šel Boštjan nazaj k cesarju in mu javno očital, da po krivici preganja kristjane. Cesar pa ga je dal pobiti s koli.

Sv. Boštjan je priprošnjik zoper nenadne in nalezljive bolezni in epidemije. Je zaščitnik vojakov, lovcev, livarjev, kamnosekov in vrtnarjev. Na slikah ga vidimo privezanega k drevesu s številnimi puščicami na telesu. God sv Boštjana je 20. januarja.

25. Sv. Ciril in Metod

Sv. brata Ciril in Metod sta bila Grka, doma iz Soluna. Bila sta versko in posvetno zelo izobražena moža. Lahko bi imela ugledne službe na cesarskem dvoru v Carigradu, pa sta se raje umaknila v samostan na goro Olimp. Od tam jih je cesar na prošnjo moravskega kneza Rastislava poslal misijonarit med Slovane. Ker sta poznala slovanski jezik in ker sta vedela, da bosta le v domačem jeziku imela uspeh, sta začela med Slovani na Moravskem uvajati slovansko bogoslužje in v slovanski jezik prevajati bogoslužne knjige. Sv. Ciril je sestavil tudi slovanski črkopis – glagolico. Za izobraževanje svojih pomočnikov sta imela tudi svojo bogoslovno šolo. Delovanje sv. Bratov med Slovani pa ni bilo po volji nemški duhovščini, ker so izgubljali svojo oblast nad Slovani, zato so ju večkrat tožili pri papežu. Papež pa je v celoti podprl njuno uvajanje slovanskega bogoslužja in Metoda posvetil v panonsko moravskega nadškofa. Vendar nemška duhovščina ni mirovala, Metoda so ujeli in zaprli. Ko so ga na pritisk papeža le izpustili, se je Metod vrnil na Moravsko in tam deloval ob podpori panonskega kneza Koclja. Želel je doseči samostojno slovansko cerkveno provinco s slovanskim bogoslužnim jezikom, kar bi bila lahko osnova samostojni slovanski državi v tedanji srednji

Evropi. To pa mu zaradi spletkarjenja nemške duhovščine, ki so imeli tudi velik vpliv na slovanske kneze, ni uspelo. Proti koncu življenja se je sv. Metod posvetil tudi prevajanju svetega pisma na slovanski jezik.

Sv. Ciril je na enem od potovanj v Rimu zbolel in leta 869 umrl, star 42 let. Sv. Metod pa je umrl leta 885, star 73 let. Za svojega naslednika je določil zvestega slovanskega učenca Gorazda. Med južnoslovanskimi narodi so zelo v čislih tudi drugi njuni učenci, denimo sv. Naum, Kliment in Sava.

Sv. Cirila in Metoda upravičeno slavimo vsi slovanski narodi kot svoja blagovestnika, ne zato, ker bi bila prva med nami širila krščansko blagovest, ampak zato, ker sta s svojim izredno pomembnim misijonskim delom med Moravani in panonskimi Slovenci ter s svojim verskokulturnim vplivom na južne in vzhodne Slované postavila temelje slovanski krščanski kulturi. Njun god praznujemo v Sloveniji 5. julija, drugod pa 14. februarja.

26. Sv. Dominik Savio

Sv. Dominik Savio je z dvanajstimi leti postal don Boscov učenec. Rojen je bil 2. aprila 1842 v Italiji. Že od ranih otroških let je kazal veliko versko zrelost. V času šolanja pri don Boscu je izredno težil po krščanski popolnosti in spokornosti. Bil je zgled svojim tovarišem. Umrl je leta 1857, ko še ni niti dopolnil 15 let. Pokopan je v Torinu. Za blaženega je bil razglašen leta 1950.

God sv. Dominika Savia praznujemo na dan njegove smrti 9. marca. Je zavetnik katoliške mladine in ministrantov.

27. Sv. Florijan

O življenju tega priljubljenega svetnika je znano bolj malo. Rodil se je nekje v okolici Dunaja, v 2. polovici 3. stol. Bil je rimski vojak, po verskem prepričanju pa goreč katoličan. Zato je tudi njega doletela mučeniška smrt in sicer tako, da so mu navezali okoli vratu težak kamen in pahnili v reko Enns.

Sv. Florjan je zaščitnik gasilcev in varuh proti ognju. Zato je upodobljen na marsikaterem gasilskem domu, pa tudi na kmečkih poslopih, kako s posodo vode gasi požar. Njegov god praznujemo 4. maja.

28. Frančišek, Jacinta in Lucija, fatimski

Frančišek, Jacinta in Lucija so trije portugalski pastirčki, katerim se je 13. maja 1917 in nato še vsak mesec do 13. oktobra 1917 prikazovala »Naša Gospa«. Pozvala jih je, da svoja življenja posvetijo Bogu in vsak dan molijo rožni venec. Vsako desetko naj končajo z molitvijo: »O Jezus odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja in pripelji v nebesa vse duše, posebno tiste, ki so najbolj potrebne tvojega usmiljenja.«. Frančišku (1908 – 1919) in Jacinti (1910 - 1920) je napovedala, da bosta kmalu v nebesih, Lucija pa bo živela dalje, da bo širila ljubezen do Srca Brezmadežne. Razkrila jim je tri skrivnosti, od katerih je Lucija leta 1941 razkrila prvi dve in sicer videnje pekla in posvetitev Marijinemu srcu, s čimer je povezana

napoved vojn oz. miru, širjenja ateizma in preganjanja Cerkev. Tretjo skrivnost pa je pred kratkim razkril papež Janez Pavel II.

Lucija, ki se je rodila leta 1907, še živi kot sestra Maria Lucia v karmeličanskem samostanu v Coimbri.

29. Sv. Frančišek Asiški

Sv. Frančišek se je rodil leta 1182 v Assisiju v italijanski pokrajini Umbriji. Bil je sin uspešnega trgovca. Nekaj časa je bil trgovec tudi Frančišek. Bil je radoživ in vesel mladenič. Potem ga je zamikala viteška slava. Ko pa je nekoč padel v ujetništvo, je veliko premišljeval, da mora obstajati v življenju še kaj drugega kot blaginja in telesni užitki. Ko je nekoč molil v cerkvi je zaslišal glas: »Frančišek, pojdi in popravi mojo razpadajočo hišo!« Frančišek je kmalu spoznal, da ne gre za cerkveno stavbo, ampak za živo božjo hišo, Cerkev iz ljudi. Odslej se je popolnoma spremenil. Začel se je posvečati najbolj ubogim in bolnim in začel pridigati vsem, ki so ga hoteli poslušati. Kmalu so se mu pridružili ljudje istih misli in spoznanja in Frančišek je leta 1210 ustanovil »franciškanski red«. Da bi bile Frančiškove ideje in način življenja dostopna tudi ženskam, je s pomočjo sv. Klare ustanovil »red klaris« imenovan tudi drugi red. Za laike, ki so sicer živeli doma, držali pa naj bi se Frančiškovih navodil, je ustanovil t.i. »tretji red«. Frančišek je prvi v Evropi pošiljal svoje sobrate v misijone tudi na druge celine in tudi sam potoval po severni Afriki. Frančišek ni bil duhovnik, le diakon in pridigar, vendar je izredno vplival na Cerkev in družbo zahodnega sveta. Neskončno ljubezen je izkazoval vsem stvarjem na zemlji (Sončna pesem). Bil pa je tudi stigmatik in proti koncu življenja trpel hude bolečine. Umrli je leta 1226, le dve leti zatem je bil razglašen za svetnika.

God sv. Frančiška Asiškega praznujemo 4. oktobra. Najbolj značilna njegova upodobitev je, kako kot redovnik pridiga živalim (npr. pticam). Je zavetnik Italije, frančiškanov, revežev, socialnih delavcev, ekologov, trgovcev in proti kugi.

30. Gabrijel, nadangel

Nadangela Gabrijela imenujejo tudi nebeški sel. On je bil tisti, ki je oznanil Mariji, da bo spočela in rodila Sina Jezusa in ki je pomiril sv. Jožefa. Prav tako naj bi Zahariju oznanil rojstvo Janeza Krstnika. Upodablja ga v lebdečem stanju z lilijo v roki. Je zavetnik poštarjev, delavcev v telekomunikacijah oz. pri javnih medijih. Priprošnjik pa je proti neplodnosti v zakonu.

God nadangelov Mihaela, Gabrijela in Rafaela praznujemo 29. septembra.

31. Sv. Gregorij Veliki, papež

Gregorij se je rodil v ugledni rimski družini in si pridobil tedaj najvišjo možno izobrazbo. Odločil se je za javno službo v rimski upravi. Po očetovi smrti pa se ji je odpovedal ter s premoženjem ustanovil šest samostanov na Siciliji in enega v svoji hiši v Rimu, kjer je odtlej živel kot menih. Tu se je ob molitvi, pokori in branju svetega pisma usposobil za velikega učitelja bogoljubnosti in voditelja duš. Papež Pelagij II. ga je posvetil v diakona in poslal za papeškega zastopnika v Carigrad. Leta 590 je nasledil umrlega papeža in svojo službo opravljal

na tako izjemen način, da je postal zgled naslednikom, ki so mu pozneje edinemu dodelili naziv »Veliki«. V njegovem času so prestopili v katoliško vero Langobardi, Španci in Angleži. Cerkev nikoli ni bila tako edina kot v njegovem času. Njegova karitativna dejavnost, socialna skrb in ukrepi proti izkoriščanju malih in slabotnih so bile smernice za vse poznejše papeže.

Upodablja ga v papeških oblačilih s knjigo in škofovsko palico ter golobom nad glavo ali na rami. Kot zavetnika ga častijo učenjaki in razni obrtniki. Ženske se k njemu priporočajo za rodovitnost. Znan je po predelavi julijanskega koledarja in po ureditvi cerkvenega petja (gregorijanski koral). God praznujemo 3. septembra. Ker je nekoč bil Gregorjev god pomladi (12. marca), se je pri nas oblikovalo reklo: »Na Gregorjevo se ptički ženijo.«

32. Sv. Ignacij Lojolski, ustanovitelj Družbe Jezusove

Sv. Ignacij se je rodil leta 1491 na gradu Loyola v severno španski baskovski provinci. Mladost je preživel kot pustolovski vitez in se udeleževal raznih bojnih pohodov. Ko je imel 30 let, je bil v bitki ranjen v nogo. V času okrevanja se je ob branju »Kristusovega življenja« spremenil. Opustil je posvetne misli in se oklenil tistih, ki prihajajo od Boga. Začel se je izobraževati in študiral je filozofijo, končal bogoslovne študije in bil posvečen v mašnika. S papeževim dovoljenjem je leta 1540 ustanovil »Družbo Jezusovo« - jezuite. Ignacij je svojim sobratom, ki jih je v skladu s težnjo po duhovni prenovi katoliške cerkve, pošiljal po vsem svetu, najbolj priporočal duhovne vaje kot učinkovit način osebne preobrazbe in napotek k svetosti. V samotni votlini pred Manrezo je spisal knjižico »Duhovne vaje«, najmodrejši in vsesplošni duhovni zakonik za vodstvo duš na poti rešenja in popolnosti. Veliko je deloval v Rimu, kjer so bili papeži zaščitniki njegovega dela, ob tem pa je bil Ignacij popolnoma vdan Kristusovim namestnikom na zemlji.

Družba Jezusova danes šteje preko 21 tisoč članov. Cerkvi služi z različnimi dejavnostmi: šolstvom, tiskom, duhovnimi vajami, izredno pa tudi z dušnim pastirstvom. Zlasti močno se udejstvuje v misijonih. V Sloveniji jim je zaupano vodenje več župnij, njihovo središče pa je nedvomno v Dravljah.

God sv. Ignacija slovesno obhajamo 31. julija, na dan njegove smrti oz. rojstva za nebesa. V Sloveniji ima sv. Ignacij le cerkev na Pohorju. Na slovenskem etničnem ozemlju pa še v Gorici na Travniku, kjer stoji mogočna baročna arhitekturna stvaritev.

33. Sv. Izidor

Izidor je živel v 11 stoletju. Bil je sin revnih staršev, ki mu je bilo vnaprej usojeno trdo delo na zemlji – služil je na posestvu madridskega plemenitaša. Le-ta je bil nejevoljen, ko je izvedel, da Izidor zjutraj, preden se loti dela na polju, izgublja čas z molitvijo. Nekoč je sam prišel na njivo in se prepričal, da Izidor res moli, namesto da bi delal. Ko ga je ravno hotel trdo prijeti, pa je opazil, da medtem namesto Izidorja orjeta dva angela. Tako pravi legenda in umetniki sv. Izidorja upodablja prav s tem prizorom.

Vse njegovo življenje je bilo prežeto z ljubeznijo do bližnjega in je priprošnjik v vseh dušnih in telesnih zadevah. V vseh evropskih deželah ga časte kot zavetnika kmetov, ki so se k njemu pogosto zatekali v sušnih letih z molitvijo, da jim izprosi dež. Sv. Izidor goduje 15. maja.

34. Jacinta – fatimska (glej Francišek, Jacinta in Lucija - fatimski – 28.)

35. Janez, evangelist (glej Janez, apostol – 5.)

36. Sv. Janez (don) Bosco

Janez Bosco velja za ideal modernega duhovnika, kot apostol mladine in odličen pedagog. Rodil se je leta 1815 blizu Torina v Italiji. Leta 1841 je bil posvečen v duhovnika in od tedaj se je posvetil izključno vzgoji zapuščene mladine v Torinu. Že leta 1846 je ustanovil prvi oratorij sv. Frančiška Saleskega, leta 1859 pa kongregacijo don Boscovih salezijancev, pozneje pa še redovno družino hčera Marije Pomočnice. Osrednja naloga salezijancev je bila vzgoja težavne (in tudi druge) mladine. Značilnost njihove karitativne duhovniške dejavnosti so: milina, zaupanje in srčna dobrota, pri čemer jim je za zgled dominantna osebnost ustanovitelja Janeza Bosca. Bil je tudi nadarjen pisatelj. Umrli je 31. januarja (njegov god) leta 1888. Za svetnika je bil razglašen že leta 1934.

Sv. Janeza Boska kažejo slike v duhovniškem oblačilu, obkroženega z mladino. Je zavetnik mladine, mladinskih dušnih pastirjev ter katoliških založb. V Slovenijo so prišli salezijanci leta 1901 in ustanovili postojanko na Rakovniku v Ljubljani.

37. Sv. Janez Nepomuk

Sv. Janez Nepomuk je bil rojen med leti 1340 in 1350 v češkem mestu Pomuk (pozneje Nepomuk). Kot duhovnik je služboval pri nadškofu v Pragi. Skupaj z nadškofom je zagovarjal samostojnost katoliške Cerkve, ki si jo je hotel podrediti kralj Venčeslav. Ker je v odsotnosti nadškofa kljub kraljevemu nasprotovanju potrdil izvolitev benediktinskega opata, ga je kralj dal zapreti, mučiti in vreči v Vltavo, kjer je utonil. Nekateri stari spisi menijo, da je bil sv. Janez Nepomuk mučenec spovedne molčečnosti, ker ni hotel izdati kralju, kaj se spoveduje kraljica, vendar gre verjetno za drugega mučenca.

Ker je bil sv. Janez vržen z mostu v reko, pogosto vidimo njegov kip na mostovih ali ob bregovih rek s križem v roki in prstom na ustnicah (spovedna molčečnost), oblečen v kanonika. Njegov god praznujemo 16. maja. Najbolj je čaščen na Češkem, kjer mu je posvečenih 250 cerkva, v Sloveniji pa jih je 28.

38. Sv. Janez Vianney, arški župnik

Rodil se je 8. maja 1786 blizu Liona v Franciji. Mladost je preživel v času francoske revolucije, ki je prinesla tudi preganjanje katoličanov. Ker ni bil prav odprte glave – posebne težave je imel z latinščino – se mu je želja postati duhovnik uresničila šele s tridesetim letom. Štiri leta po posvetitvi je prišel za župnika v versko popolnoma propadlo župnijo Arsur-Formans. Tu se je pokazala veličina preprostega duhovnika. Z vsem srcem, požrtvovalnostjo in neskončno dobroto je uspel obnoviti versko življenje ter župnijo spremeniti v bleščečo božjo hišo. K njegovim pridigam so začele hoditi množice ljudi iz drugih krajev, ker so bile pridige preproste, iz njih pa je žarela duhovna globina. Delal je noč in dan. Podnevi je bil na prižnici, ponoči pa v spovednici. Na spoved pri njem je bilo včasih potrebno čakati tudi po več dni, zato je bila pred

njegovo cerkvijo stalno vrsta. Imel je dar zdravljenja bolnikov in prerokovanja. Škof mu je podelil naslov častnega kanonika. Nekateri zavistni župniki pa so mu nasprotovali in delali težave. Umrl je 4. avgusta leta 1859, zato na ta dan praznujemo njegov god. Za svetnika je bil razglašen leta 1925.

O življenju tega zanimivega svetnika je tudi v slovenščini izšlo že več knjig. Ena zanimivih zgodb je ta, da ga je zelo bolelo, ko je videl otroke »rabutati« jabolka v župnijskem vrtu. Pa ne zaradi jabolk, temveč zaradi otrok. Da bi otroke obvaroval skušnjave, je žrtvoval jablane in jih dal posekati.

Sv. Janez Vianney je nebeški zavetnik župnikov. Na slikah je upodobljen kot župnik v roketu in s štolo.

39. Sv. Janez Zlatousti (Krizostom), cerkveni učitelj

Doma je bil iz Antiohije, mesta ki je dalo mnogo svetnikov. V mladosti je bil deležen odlične izobrazbe in postal je prvi govornik antične krščanske družbe. Ime Chrysostomos (Zlatousti) si je zaslužil z dvanajstletno službo govornika v antiohijski stolnici. Leta 398 je bil imenovan za naslednika umrlega carigrajskega patriarha. Od tedaj je deloval kot dušni pastir. Urediti je dal bolnico in pospeševal misijonsko delo. Posebej mu je bilo pri srcu revno ljudstvo, zato se je pogosto odpravil poučevat v revnejše mestne četrti. Pridobil si je veliko privržencev, zaradi grajanja nečimrnosti na cesarskem dvoru, pa tudi nasprotnikov, ki so leta 403 dosegli njegovo odstavitev in izgon. Umrl je v pregnanstvu, njegovi telesni ostanke pa so bili najprej pokopani v apostolsko cerkev v Carigradu, kasneje pa so relikvije prenesli v Rim in del tudi v Dubrovnik.

Janez Zlatousti je upodobljen kot grški škof s knjigo evangelijev, pogosto pa tudi s panjem čebel kot simbolom marljivosti. Njegov god praznujemo 13. septembra.

40. Joahim (glej Ana in Joahim – 15.)

41. Sv. Jožef Kupertinski

Sv. Jožef Kupertinski je bil rojen leta 1603 v Copertinu v Italiji. Bil je redovnik minorit. Imel je zelo nenavadne, tudi cele ure trajajoče ekstaze in lebdjenja. Bolnike je ozdravljaval različnih bolezni in naredil veliko čudežev. Ker je to vznemirjalo ljudi in s tem tudi njegove redovne predstojnike, so ga prestavljali v najbolj odročne samostane. Obtožen je bil celo lažne svetosti, vendar je bil te obtožbe oproščen. Umrl je 18. septembra (njegov god) leta 1663 v Osimu, zadnji postaji njegovega pregnanstva. Za svetnika je bil razglašen leta 1767. Upodablja ga lebdečega ali letečega. Je zavetnik za srečo pri izpitih, astronomo, pilotov in za spreobrnitev grešnikov.

42. Sv. Jurij

Kakor o drugih mučencih prvih krščanskih časov tudi o sv. Juriju vemo bolj malo. Rojen je bil v Kapadokiji (Turčija) v krščanski družini. Izbral si je vojaški poklic, vendar je hkrati z vojaško kariero rastle v njem v tudi globoka in silna vera v Jezusa Kristusa. Ko se je v njegovem kraju začelo preganjanje kristjanov, se je sam javil oblastnikom in povedal, da je kristjan. Ker na

prigovarjanje, naj se odpove krščanski veri, tega ni hotel storiti, so ga do smrti mučili. To naj bi bilo leta 303. S svojim krepostnim obnašanjem in zaupanjem v Kristusovo zmago nad trpljenjem, je spreobrnil mnogo ljudi.

O življenju sv. Jurija se je spletlo veliko legend. Ena od teh pravi, da je rešil neko deklico iz zmajevih krempljev, zmaja pa ubil. Po drugi pa je pred zmajem reševal celo mesto – meščani so morali zmaju najprej dajati živino, ko je te zmanjkalo, pa je žrl celo ljudi. Boj z zmajem je najpogostejša upodobitev sv. Jurija.

Sv. Jurij goduje 24. aprila. Je zavetnik mesta Ljubljane, zato ima Ljubljana v svojem grbu Jurijevega zmaja.

43. Sv. Klara

Rojena je bila leta 1194 v Assisiju v Italiji. Z osemnajstimi leti se je pridružila sv. Frančišku v Porciunkulski kapeli. Po legendi ji je sv. Frančišek odrezal dolge lase in ji izročil redovniško obleko. Ustanovila je drugi frančiškanski red klaris in zanj napisala Vodilo, ki ga je potrdil papež. Temeljno vodilo reda je uboštvo. Klara je redovnicam razdelila dan v čas za molitev, delo, dejanja krščanske ljubezni, pokoro in počitek. Žive naj od dela in miloščine, pokore pa naj se z molkom in postom. Sv. Klara je umrla 11. avgusta 1253 v samostanu pri Assisiju, po dveh letih pa je bila razglašena za svetnico.

God sv. Klare je 11. avgusta. Na slikah je upodobljena v redovnem oblačilu, njena znamenja pa so še knjiga v vodilom, monštranca, križ in lilija. Je zavetnica klaris, mesta Assisi, peric, zlatarjev, slepih, televizije. V Sloveniji so klarise že od leta 1300 in sicer bile so v Mekinjah pri Kamniku, pozneje še v Gorici, Škofji Loki, Ljubljani. Sedaj pa so v Nazarjah in na Dolnicah pri Ljubljani.

44. Klemen Marija Dvoržak

Rodil se je 26. decembra 1751 v vasi Tasovice na Moravskem. V Rimu je leta 1784 končal študij teologije in naslednjo leto vstopil v red redemptoristov in postal duhovnik. Dvajset let je potem deloval v Varšavi, kjer je ustanavljal šole in poučeval teologe. Ko je Napoleon leta 1808 iz Varšave pregnal redovnike, se je nastanil na Dunaju, kjer je postal zelo priljubljen dušni pastir in skrbnik bolnikov in revežev. Zgodilo se je celo, da je po mestu prosjačil denar za svoje oskrbovance. Ob eni takih priložnosti, naj bi mu nek mimoidoči pljunil v obraz, Klemen Marija pa se je le zahvalil, rekoč: »To je bilo zame, hvala. Zdaj pa dajte še nekaj za moje reveže.« In poleg pljunka je dobil še miloščino.

Vplival je tudi na politična pogajanja na dunajskem kongresu (1814/15). Pospeševal je zdravo versko življenje v boju proti racionalizmu in prosvetljenstvu, s katerima je bila okužena tudi teologija in dušno pastirstvo. Imel je velik vpliv na ljudi, posebno študente. Bil je tudi spovednik in duhovni vodja našega svetniškega kandidata škofa Friderika Baraga za časa njegovega bivanja na Dunaju. Dvoržakova zasluga je, da se je Baraga odločil za duhovniški in misijonski poklic. Posredno je vplival tudi na bl. Slomška. Klemen Marija Dvoržak je umrl 15. marca (njegov god) 1820. Že leta 1888 je bil razglašen za blaženega, leta 1909 pa za svetnika. Upodablja ga v obleki redemptorista pri molitvi rožnega venca. Je zavetnik mesta Dunaja in trgovskih društev.

45. Sv. Krištof

Natančnih podatkov o sv. Krištofu ni veliko. Vemo le, da je resnično obstajal in umrl mučeniške smrti. Rojen naj bi bil v 2. stol. v Kanaanu z imenom Reprob. Bil je izredno velik in močan. Po legendi je zapustil svoj dom in iskal najmočnejšega vladarja na svetu, da bi mu služil. Naletel pa je puščavnika, ki mu je ukazal naj prenaša ljudi preko reke. Nekega dne je preko reke nesel majhnega otroka, ki pa je bil vse težji in težji, da se je Reprob skoraj utopil. Na bregu mu je otrok rekel: »Jezus Kristus je bil tvoje breme. Nosil si več kot ves svet.« Nato je Reproba potopil v reko in ga krstil za Krištofa (Kristonosca).

God sv. Krištofa je 24. julija. Upodablja ga kot velikana z Jezuščkom na rami in s palico v roki (ki brede preko reke). Je zavetnik šoferjev in prometa nasploh in ljudi številnih poklicev. K njemu se zatekajo tudi ljudje v hudih stiskah.

46. Sv. Lovrenc

Sv. Lovrenc je živel v Rimu v času preganjanja kristjanov. Kot diakon je bil v službi pri papežu Sikstu II. Skrbel je za povezavo med papežem in preganjanimi kristjani. Ko je rimski načelnik Hipolit zvedel, da Lovrenc deli miloščino revežem, ga je dal zapreti, dokler mu ne izroči bogastva Cerkve, iz katerega deli miloščino. Lovrenc pa mu je kot zaklade Cerkve pripeljal trumo revežev. To je Hipolita tako razjezilo, da je Lovrenca dal pražiti na ražnju, dokler se ne odpove krščanski veri. Lovrenc pa je vztrajal in med molitvijo umrl 10. avgusta leta 258.

Sv. Lovrenca upodablja slikarji s pravokotnim ražnjem ali evangeljsko knjigo in križem, nekateri pa tudi z mučeniško palmo. Je zavetnik pivovarjev, steklarjev, kuharjev, študentov, upraviteljev. Varuje nas pred opekljami, srbečico, vročico in pred drugimi hudimi boleznimi. Sv. Lovrenc goduje 10. avgusta. Pri nas velja za prvega jesenskega svetnika.

47. Sv. Lucija

Sv. Lucija je živela v Sirakuzah na Siciliji v času rimskega cesarja Dioklecijana konec 3. in v začetku 4. stoletja. Bila je iz premožne hiše in zaročena. Ko se ji je prikazala sv. Agata (Lucija se je k njej zatekla za ozdravitev matere) in ji napovedala skorajšnjo smrt, je razdrla zaroko in svoje imetje razdelila revežem. Užaljeni zaročenec jo je izdal Rimljanom, ki so jo obsodili na smrt z obglavljenjem.

Ljudstvo jo je kmalu po smrti začelo častiti kot svetnico in se ji priporočati v različnih stiskah. Sv. Lucija velja predvsem kot zavetnica vida (oči). Po legendi naj bi si sama iztaknila oči, da bi se lažje ubranila nadležnega snubca in si ohranila devištvo. Slikarji jo zato upodablja z očmi na pladnju, ki ga drži v rokah. God sv. Lucije praznujemo 13. decembra.

48. Lucija – fatimska (glej Frančišek, Jacinta in Lucija - fatimski – 28.)

49. Sv. Luka, evangelist

Rojen je bil pred Kristusovim rojstvom v Antiohiji (Sirija). Po poklicu je bil zdravnik in je deloval v svojem domačem mestu. Kdaj je prestopil v krščanstvo ni znano. Okoli leta 50 se je

pridružil sv. Pavlu in bil 17 let njegov spremljevalec. V času Pavlove smrti je oznanjal Božjo besedo v Ahaji na Peloponezu, kjer je napisal svoj evangelij in Apostolska dela. Po Linovem poročilu pa naj bi bil s svojim prijateljem Pavlom prav do konca, spremljal naj bi ga tudi na morišče. Luka naj bi umrl naravne smrti, star 84 let. Po drugem poročilu pa naj bi tudi on umrl mučeniške smrti. Njegove relikvije so shranjene v sarkofagu v cerkvi svete Justine v Padovi.

God sv. Luka je 18. oktobra. Upodablja ga s krilatim volom, ki je njegov simbol. Je zavetnik zdravnikov, slikarjev, notarjev, zlatarjev, živine, vremena in krščanske umetnosti.

50. Sv Maksimiljan Kolbe, mučenec

Maksimiljan je bil sin revnih poljskih staršev, ki se je s pomočjo dobrotnikov šolal v Lwovu, Krakovu in Rimu. Že v mladih letih je zbolel za hudo jetiko in obetali so mu le kratko življenje. Postal je mistik križa, ki je na kolenih iskal nova pota za poživitev božjega kraljestva po vsem svetu. Ustanovil je marijansko apostolsko družbo »Križarstvo Brezmadežne«, katere znamenje je »čudodelna svetinjica«, ki vsakemu, ki jo nosi, zagotavlja velike milosti. Odtlej se je tudi zdravje Maksimiljana Kolbeja izboljšalo in delal je kot profesor filozofije in cerkvene zgodovine v semenišču v Krakovu ter zelo uspešno organiziral izdajanje katoliških časopisov, revij in tudi vodil radijsko postajo.

Leta 1941 so nacisti očeta Maksimiljana z nekaj sobrati odpeljali v Auschwitz, kjer je bil kot duhovnik deležen strahovitega mučenja in poniževanj, sam pa je kljub temu nudil duhovno pomoč sojetnikom. Ko so zaradi pobega enega jetnika Nemci izbrali 10 talcev, se je javil Maksimiljan in ponudil svoje življenje v zameno za očeta osmih otrok. V duhu predanosti Bogu se je žrtvoval in odšel v bunker smrti.

Sv. Maksimiljan, ki goduje 14. avgusta, je zgled krščanske ljubezni do bližnjega.

51. Sv. Mala Terezija (Terezija Deteta Jezusa)

Sv. Terezija Deteta Jezusa se je rodila 2. januarja 1873 v Franciji. Ko je bila stara 15 let je vstopila v samostan karmeličank v Lisieuxu (Lizje). Bila je vzorna in pokorna redovnica, od sester pa zapostavljena. Celo redovnih zaobljub ji niso dovolile opraviti tako, da je bila do smrti novinka. Živela je izredno poglobljeno notranje življenje v veri v Jezusa Kristusa. Po naročilu svoje sestre in prednice je napisala svoje spomine iz otroških let. Izšli so v knjigi »Povest duše«, ki je bila v 20 letih prevedena v 35 jezikov. Ko je zbolela za neozdravljivo boleznijo, je veliko trpela, vendar pa je trpljenje sprejemala kot božjo milost in Gospodovo pozornost. Umrla je stara komaj 24 let. Kot učiteljica duhovne ljubezni se uvršča med največje cerkvene učiteljice. Svojo ljubezen je hotela razdajati tudi po smrti. Zato je rekla: »Videli boste, da bom po smrti sipala vrtnice na zemljo« in dodala »V nebesih ne mislim biti brez dela. Moja želja je še naprej delati za Cerkev in za duše«.

Zelo kmalu, že leta 1925, je bila razglašena za svetnico. Njen god obhajamo 1. oktobra. Je zavetnica karmeličanskih misijonov, pa tudi drugih svetovnih misijonov in druga zavetnica Francije. Sv. Terezija Deteta Jezusa, Mala Terezija, je zelo čaščena in priljubljena svetnica. Njej je posvečenih veliko cerkva po svetu, najlepša med vsemi pa je tista v Lisieuxu v Franciji. Na slikah je upodobljena kot redovnica v rjavi obleki, belem plašču in s cvetjem v naročju, ki ga sipa na zemljo, kot je obljubila malo pred smrtjo.

52. Sv. Marko, evangelist

Sv. Marko naj bi bil sin tiste Marije, v katere hiši je Jezus obhajal zadnjo večerjo. Bil je spremljevalec Pavla in Barnabe na potovanju v Antiohijo in po Mali Aziji. Z Barnabo je bil tudi na Cipru. V Rimu je deloval skupaj s sv. Petrom in Pavlom. Tam je napisal tudi svoj evangelij in vanj vključil Petrove pridige. Po Petrovi smrti je odšel v Aleksandrijo in ustanovil tamkajšno Cerkev ter postal njen prvi škof. Okoli leta 67 so ga sovražniki krčanstva napadli pred oltarjem, mu nataknili vrv okoli vratu in ga vlečili okrog, dokler ni umrl.

Sv. Marko goduje 25. aprila. Upodablja ga, kako sedi pred knjigo s peresom v roki. Pri sebi ima leva. Včasih pa je na slikah še z drugimi tremi evangelisti. Je zavetnik notarjev, gradbenikov, pisarjev, steklarjev, za dobro vreme in letino, proti streli in toči ter proti nenadni smrti.

53. Sv. Martin

Sv. Martin se je rodil leta 316 (ali 317) v Sabariji v Panoniji (današnji madžarski Szombathely). V mladosti je bil oficir častne gardne konjenice. Znan je bil po skromnosti in dobroti, saj je v mrzli zimski noči podaril polovico svojega častniškega plašča beraču pred mestnimi vrati v Amiensu. Po šestih letih katehumenata je bil krščen. Zapustil je vojaško službo, odšel za nekaj časa med menihe blizu Milana, potem pa je po božji in ne po lastni volji postal škof v Toursu v Galiji (Franciji). Kot škof je bil zelo priljubljen, zvest in skrben pastir svoje črede. Povsod je delal za mir in pomagal ljudem, kolikor je le mogel. Zelo odločen in oster pa je bil, če je bila v nevarnosti čistost prave vere in kadar je šlo za blagor in ugled Cerkve. Dočakal je visoko starost in bil eden prvih nemučencev, ki mu je Cerkev priznala svetniško čast.

God sv. Martina praznujemo 11. novembra. Martinovo je prikupen jesenski praznik z obloženo mizo, pitano gosjo in mladim vinom, ki iz mošta ravno za Martinovo dozori v vino.

Slikarji upodablja sv. Martina v škofovski obleki z gosjo ob nogah. Po legendi so namreč s svojim vriščem izdale kraj, kjer se je sv. Martin skrival pred ljudmi, ki so ga hoteli imeti za škofa. Pravijo, da ravno prav pitane gosi še danes z glavo plačujejo izdajstvo, ki so ga zagrešile njihove prednice.

54. Matej, evangelist (glej Matej, apostol – 8.)

55. Mati Terezija, redovnica

Mati Terezija je bila po rodu Albanka, doma iz Makedonije, rojena leta 1910. Postala je redovnica in največ delovala med najbolj ubogimi in zapuščenimi v Indiji, posebno v Kalkuti. Za največji problem modernega sveta je imela osamljenost in zavrženost ljudi. Menila je, da ubogi ne potrebujejo našega pomilovanja, ampak ljubezen in usmiljenje. Na tem področju je naredila vse, kar je mogla. Je zgled prave krščanske usmiljenosti in ljubezni do bližnjega. Leta 1979 je prejela Nobelovo nagrado za mir. Ustanovila je posebno družbo Misijonark ljubezni, ki se po vsem svetu posvečajo revežem, predvsem po velikih mestih. Mati Terezija je umrla 5. 9. 1997.

56. Matija (glej Matija, apostol – 9.)

57. Mihael – nadangel

Mihael pomeni »kdo kakor Bog«. Že ime je postavljeno v bojno nasprotje lažnivi kači v raji, obenem priča to ime za absolutno vzvišenost Boga nad vse, kar je ustvarjeno. V knjigi razodetja nastopa Mihael v simboličnem videnju kot voditelj dobrih angelov, ki v silovitem boju s satanom in njegovimi padlimi angeli dosežejo sijajno zmago. Čaščenje sv. Mihaela je zelo razširjeno. Papež Leon XIII. je celo uvedel po tihih mašah molitev k sv. Mihaelu kot zavetniku vesoljne Cerkve v boju zoper zalezovanje hudobnih duhov. Čaščen je tudi kot zavetnik umirajočih, ki vodi duše v nebesa »in jih prej še stehta«. Zato je največkrat upodobljen s tehtnico v eni roki, v drugi pa ima meč, ki ga vihti nad satanom, ki Mihaelu leži pod nogami.

God nadangelov Mihaela, Gabrijela in Rafaela praznujemo 29. septembra.

58. Sv. Miklavž

Sv. Miklavž je simbol dobrote in darežljivosti. Živel je v 4. stoletju v Miri v Likiji v današnji turški pokrajini Anatolija. Ko je postal duhovnik, je vse premoženje, ki ga je podedoval po starših razdelil revežem. Tudi kot škof v Miri je bil zelo usmiljen in dobrotljiv in je ljudi spodbujal k pravemu verskemu življenju. Med preganjanja kristjanov je bil tudi v ječi, vendar je dočkal Konstantinovo priznanje krščanske vere in doživel visoko starost.

Sv. Miklavž je zelo priljubljen in čaščen svetnik po vsej Evropi, posebej še v Rusiji (Nikolaj). Odsev čaščenja tega svetnika je na Slovenskem »miklavževanje« na predvečer njegovega godu, ki ga slavimo 6. decembra. O dobrotljivosti sv. Miklavža je znanih več legend, tudi tista, kako je rešil sramote tri sestre, ki jim je s tem, ko jim je dal za doto zlata jabolka (oziroma, po nekaterih različicah, zlate krogle), pomagal do poštenih ženinov. Na slikah ga največkrat vidimo v škofovski opravi s tremi zlatimi krogli na knjigi. Je zavetnik mornarjev, ribičev, pekov, krojačev, popotnikov. Priporočajo se mu neveste za srečno poroko, okradeni za vrnitev ukradenih stvari in v drugih stiskah.

V Sloveniji je največ cerkva posvečenih sv. Miklavžu (blizu 200), med drugimi tudi ljubljanska stolnica.

59. Sv. Monika

Sv. Monika je najbolj znana po tem, da je bila mati sv. Avguština. Je zgled krščanskim materam, kako naj ljubijo svoje otroke in molijo zanje.

Monika se je rodila okoli leta 331 v afriški Numidiji (sedanji Alžir) v krščanski družini. Poročila pa se je s poganom, ki je bil sicer rimski uradnik. Imela sta dva sinova: Avguština in Navigija. Avguštin je bilo zelo nadarjen fant, vendar je zapadel razuzdanemu življenju in brezdclju. Monika pa je neprestano molila za njegovo spreobrnitev in Bog jo je uslišal. Avguštin je spoznal, da je resnica v katoliški cerkvi. Monika je s svojo ljubeznivostjo in potrpežljivostjo dosegla, da se je dal krstiti tudi mož. Tedaj je Monika ugotovila, da je njena

življenjska naloga opravljena. Umrla je leta 387, stara 56 let. Njen god praznujemo 27. avgusta.

60. Pankracij (glej - Sv. Bonifacij, Sv. Pankracij in Sv. Servacij – 23)

61. Sv. Pavel

Sv. Pavel velja za apostola narodov, čeprav od Jezusa ni bil izbran med dvanajstere apostole. Pavel (Savel) je bil doma v Tarzu v današnji Turčiji. Bil je visoko izobražen. Bil je fanatičen preganjalec kristjanov, dokler se mu ni pred Damaskom prikazal Jezus in ga vprašal, zakaj ga preganja. Po tem dogodku se je Savel spreobrnil v kristjana in dobil krstno ime Pavel. Pavel je potem postal največji pričevalec za Kristusa in njegov evangelij širil v sredozemskih deželah in nazadnje v Rimu, kamor so ga privedli kot ujetnika, da bi se zagovarjal za svoje delo pred cesarjem. Ta pa je dal obglaviti leta 67.

Sv. Pavel je napisal številna pisma Cerkvam in krščanskim skupnostim ter posameznikom (npr. Rimljanom, Kološanom, Efežanom, Korinčanom, Tesaloničanom, Titu, Timoteju...) V njih je razlagal božjo besedo, poučeval, bodril in tolažil verujoče v Jezusa Kristusa. Dajal pa jim je tudi čisto praktične nasvete za lepo družinsko življenje in življenje v krščanskih skupnostih. Pri nedeljski božji besedi, pri drugem berilu največkrat poslušamo odlomke iz pisem sv. Pavla.

Sv. Pavla upodablajo z mečem in knjigo. Je zavetnik katoliškega tiska, teologov, dušnih pastirjev, ladjarjev, brodolomcev, itd. Priprošnjik je proti kačjemu piku, proti strahu, za dež in rodovitnost polja. Skupaj s sv. Petrom goduje 29. junija.

62. Sv. Pij, spovednik in mistik

Rodil se je leta 1887 v Pietralcini v južni Italiji z imenom Frančišek Forgione. V kraju je tudi samostan očetov kapucinov, med katere je leta 1903 vstopil tudi on in dobil ime pater Pij. V Beneventu je bil leta 1910 posvečen v duhovnika. Zaradi šibkega zdravja so ga pustili predstojniki kar v domačem samostanu.

Kristus ga je zaznamoval s svojimi ranami (stigmami), vendar cerkvene oblasti v začetku niso verjele v njihovo pristnost, zato so mu večkrat prepovedali javno maševati in spovedovati. Vse življenje je moral tudi nositi rokavice, ki so pokrivalo njegove rane. Kljub nasprotovanju cerkvenih oblasti pa so imeli ljudje vedno večje zaupanje v njegovo priprošnjo. Bil je namreč izreden spovednik in poznavalec človeških src ter čudodelnik. Imel je tudi dar bilokacije – pojavljanja na dveh mestih hkrati. Pogosto so ga namreč videli v krajih daleč od samostana v istem času, ko so ga njegovi sobratje videli v samostanu. Šele papež Pavel VI. je videl v njem dokaz božjega delovanja, ki se je razodevalo v neštetih spreobrnitvah, molitvenih skupnostih po vsem svetu in tudi v njegovem karitativnem delovanju. Leta 1956 je ustanovil posebno pribežališče (bolnišnico) za trpeče. Umril je leta 1968.

Papež Janez Pavel II. ga je leta 2002 razglasil za svetnika, že pred tem pa je bil eden najpopularnejših priprošnjikov v Italiji. Njegov god je 23. septembra.

63. Rafael, nadangel

Rafael je iz sv. pisma znan po tem, da je spremljal mladega Tobija ter ozdravil njegovega očeta in zaročenko. Velja torej za nadangela, ki zdravi ljudi in jih spremlja na potovanjih. Zato je zavetnik lekarnarjev, pomorščakov, romarjev, popotnikov, izseljencev, bolnikov z očesnimi boleznimi in pred kugo. Upodablja ga v romarskih oblačilih z atributi popotnika (čutara, palica), s stekleničko z zdravilom ali pa skupaj z mladim Tobijem, ko vlečeta ribo iz vode.

God nadangelov Mihaela, Gabrijela in Rafaela praznujemo 29. septembra.

64. Sv. Rok

Sveti Rok spada med najbolj priljubljene in čaščene svetnike, saj je pred stoletji veljal za enega najpomembnejših zavetnikov proti kugi. Rodil se je okoli leta 1295 v francoskem mestu Montepelier. Po smrti staršev je imetje razdelil revežem in odšel po svetu kot reven romar. Na potovanju je pokazal svoj dar zdravljenja ran, neštete obolele za kugo pa je ozdravil samo z znamenjem križa. Tudi v Rimu je rešil veliko bolnikov pred smrtjo. Na poti iz Rima domov je v Piacenzi sam zbolel za kugo. Legenda pripoveduje, da ga je na smrt bolnega obiskal angel in ga opogumil, neki pes pa mu je vsak dan prinašal kruh do končne ozdravitve. Ko se je vrnil domov, ga nihče ni prepoznal. Imeli so ga vohuna ter ga vrgli v ječo. Rok je to krivico potrpežljivo prenašal, po petih letih pa ga je starega 35 let odrešila smrt.

God sv. Roka je 16. avgusta. Sv. Rok na slikah kaže na kužno bulo na svoji nogi, ob njem pa je pes, ki mu prinaša kruh. Upodablja ga tudi kot romarja s palico, čutaro, torbo in psom.

V Evropi so številne Rokove božje poti, posebno v Nemčiji. Naslavnejša božja pot sv. Roka v Sloveniji so Dravljice v Ljubljani. Sv. Rok je zavetnik bolnikov, jetnikov, zdravnikov, lekarnarjev, proti kugi, okužbam, koleri in steklini.

65. Servacij (glej - Sv. Bonifacij, Sv. Pankracij in Sv. Servacij – 23)

66. Blaženi Anton Martin Slomšek, škof

Rodil se je 26. novembra 1800 na Slomu pri Ponikvi. Pred vstopom v bogoslovje je hodil v šolo v Celje in na ljubljanski licej. Leta 1821 je začel študij teologije v Celovcu in bil po treh letih posvečen v duhovnika. Kaplansko službo je opravljal na Bizeljskem in v Novi Cerkvi pri Celju. Potem je bil duhovni voditelj v celovškem bogoslovju, kjer je vzgojil več generacij duhovnikov. Leta 1838 je postal župnik v Vuzenici in šolski nadzornik. Zaradi slabih razmer v šolstvu je začel ustanavljati nedeljske šole in zanje napisal priročnik *Blaže in Nežica v nedeljski šoli*. Leta 1846 je postal celjski opat in še isto leto lavantinski škof v Šent Andražu na Koroškem. Dosegel je premestitev sedeža škofije v Maribor in s tem zaokrožil slovensko ozemlje na Štajerskem, kar je imelo zelo dobre daljnosežne posledice za Slovence in današnjo Slovenijo. Slomšek je bil odličen verski in narodni buditelj in vzgojitelj. V skladu s svojim rekom: »*Sveta vera bodi nam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike*« je leta 1852 ustanovil Društvo (Družbo) sv. Mohorja, ki je Slovincem posredovala na milijone dobrih knjig. Tudi s svojimi pesmimi je vzpodbujal rojake k ljubezni do materinščine, domovine in Boga. Umrli je 24. septembra 1862.

Antona Martina Slomška je, kot prvega pravega Slovenca, za blaženega razglasil papež Janez Pavel II. dne 19. septembra 1999 ob 11. uri in 20 minut v Mariboru ob svojem drugem obisku v Sloveniji in za njegov god določil 24. september.

67. Sv. Valentin, mučenec

Resnična zgodba njegovega življenja in mučeništva, ki je bila znana njegovim častilcem v 4. stoletju, ni bila zapisana, ostala je le legenda, ki pripoveduje, da je bil Valentin duhovnik, ki je mučeniško umrl za Kristusa.

God sv. Valentina je 14. februarja, njemu pa se posebej priporočajo novoporočenci, čebelarji in mladostniki. Po legendi je vrnil vid slepi rimski deklici, zato je priprošnjik za oči in pravo spoznanje.

Na slovenskem je sv. Valentin znan kot pomladni svetnik, saj pravijo »sveti Valentin ima ključ od korenin.« Medtem ko se drugi ptiči ženijo ob sv. Gregorju, se kosi, pravijo Slovenci, ženijo že na sv. Valentina.

68. Sv. Terezija Velika (Avilska), cerkvena učiteljica

Rojena je bila leta 1515 v španski Avili. Dvajsetletna je vstopila v karmeličanski samostan v Avili. Bila je sicer vzorna in priljubljena redovnica, vendar so jo še dvajset let mučili različni dvomi in nasprotja, čeprav se je veliko poglobljala v duhovno branje. Šele s 40-tim letom je stopila na pot mističnega življenja in najtesnejšega združenja z Bogom. Sv. Terezija je duhovno prenovila red karmeličank in ga obvarovala pred posvetnim duhom. Veliko je tudi pisala. Njeni spisi slovijo še danes po svetu po duhovni globini in življenski modrosti. Ti spisi pomenijo poročilo o njenih mističnih doživetjih. Vsebujejo pa tudi navodilo njenim redovnim sestram za zdravo duhovno življenje. Kot cerkvena učiteljica je močno vplivala tudi na duhovni razvoj Evrope.

Sv. Terezija velika je umrla leta 1582, stara 67 let. Za svetnico je bila razglašena že leta 1622. Njen god praznujemo 15. oktobra. Je zavetnica karmeličank, priprošnjica v duhovnih stiskah, za notranje življenje, proti srčnim boleznim.

69. Sv. Vid

O tem svetniku, ki je pri nas že iz davnih časov zelo čaščen, zgodovinski viri poročajo zelo malo. Živel je na Siciliji v času Dioklecijanovega preganjanja kristjanov. Svojo vero v Jezusa Kristusa je izpričal z mučeniško smrtjo.

Slikarji ga upodabljajo kot mučenega v kotlu ali s kotličem v rokah, pa tudi kot mladeniča s palmo in krokarjem. Sv. Vid goduje 15. junija. Je nebeški zavetnik lekarnarjev, kotlarjev, pivovarjev, gluhonemih in viničarjev. Je tudi priprošnjik zoper bolezni živcev, oči, božjast, kačje pike, varuje pa nas tudi bliska in groma, če se seveda zatekamo k njemu. V Sloveniji je sv. Vidu posvečenih kar 76 cerkva. Po njem se imenujejo številni kraji, tako tudi, denimo, Šentvid nad Ljubljano.

70. Sv. Zofija, mučenka

Po legendi je bila Zofija odlična kristjanka iz Milana, ki se je po moževi smrti s tremi hčerami preselila v Rim. Njena želja, da bi trpela in umrla za Kristusa, se je izpolnila. Mati in vse tri hčere so bile obtožene, da so kristjanke in po hudem mučenju so jih usmrtili.

Sv. Zofijo upodabljajo kot mater s tremi otroki, s palmo in knjigo v rokah. Postala je posebljenje pojma modrosti, sveti modrosti je posvečena tudi slavna cerkev Hagia Sofia v Carigradu.

God sv. Zofije je 15. maja, takoj po »ledenih možeh« in v ljudski govorici je dobila ime »mrzla ali mokra Zofka«, saj na ta dan praviloma pade vsaj malo dežja.